

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра внутрішніх та професійних хвороб
Навчальний рік 2021-2022рр.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Військово-польова терапія»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компотнент нормативний

Форма здобуття освіти очна очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «медицина»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) Медицина

Магістерського рівня вищої освіти
Курс 5

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
внутрішніх та професійних хвороб
(назва)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем
професійної підготовки
терапевтичного профілю
(назва)

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 1

Протокол від
“31” серпня 2021 року № 1

В. о. зав. кафедри, професор

Голова

(підпис)

Б. О. Шелест
(прізвище та ініціали)

(підпис)

П. Г. Кравчун
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Погорелов В.М. доцент, кандидат медичних наук
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
2. Брек В.В., доцент, кандидат медичних наук
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
3. Наріжня А.В., доцент, кандидат медичних наук
4. Прохоренко В.Л., асистент, кандидат медичних наук
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
5. Бабичева О.О., асистент, кандидат медичних наук
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
6. Курінна М.В., асистент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
7. Каханівський В.В., асистент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
8. Косєєв П.Л., асистент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
9. Войтович А.А., асистент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Погорелов В.М. кандидат медичних наук, доцент, кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача vm.pohorielov@knm.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Тринклера 6. НДІ Гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ, кафедра внутрішніх та професійних хвороб

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Брек В.В., кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача vv.brek@knm.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Тринклера 6. НДІ Гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ, кафедра внутрішніх та професійних хвороб

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Наріжная А.В., кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача
Консультації

av.narizhna@kntmu.edu.ua

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації:
розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Тринклера 6. НДІ Гігієни праці та професійних захворювань
ХНМУ, кафедра внутрішніх та професійних хвороб

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Прохоренко В. Л., кандидат медичних наук, асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб,

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія, професійне ХОЗЛ, вібраційна хвороба

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача

vl.prokhorenko@kntmu.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації:
розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Тринклера 6. НДІ Гігієни праці та професійних захворювань
ХНМУ, кафедра внутрішніх та професійних хвороб

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Бабичева О.О., кандидат медичних наук, асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача

oo.babicheva@kntmu.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації:
розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Тринклера 6. НДІ Гігієни праці та професійних захворювань
ХНМУ, кафедра внутрішніх та професійних хвороб

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Войтович А.А., асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача aa.voitovych@knmu.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Культури, 5. Харківський Військово-медичний клінічний центр Північного регіону

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Курінна М.В., асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача mv.kurinna@knmu.edu.ua

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Культури, 5. Харківський Військово-медичний клінічний центр Північного регіону

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Косєєв П.В., асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше

Кардіо-васкулярна патологія, захворювання респіраторної системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації:
розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Культури, 5. Харківський Військово-медичний клінічний
центр Північного регіону

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь
Каханівський В.В., асистент кафедри внутрішніх та професійних хвороб

**Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті
університету, кафедри, в системі Moodle та інше**

Кардіо-васкулярна патологія, професійні захворювання респіраторної
системи, військово-польова терапія

Контактний телефон

Корпоративна пошта викладача

Консультації

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації:
розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація Вул. Культури, 5. Харківський Військово-медичний клінічний
центр Північного регіону

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Військово-польова терапія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі - ОПП) «Медицина» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Програма вивчення дисципліни призначена для вищих медичних закладів освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS.

Вивчення навчальної дисципліни «Військово-польова терапія» має значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей та представлена з урахуванням сучасних теоретичних і практичних вимог до знань, умінь та навичок, необхідних для організації терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях у мирний час. Військова терапія – комплекс клінічних дисциплін, які вивчають захворювання терапевтичного профілю, що виникають у воєнний час та при застосуванні бойових засобів ураження, внаслідок впливу військових професійних факторів або пов'язаних із діяльністю військ в екстремальних умовах мирного часу, а також питання організації надання терапевтичної допомоги у збройних силах. Такі захворювання кваліфікуються як бойова терапевтична патологія, у мирний час – терапевтична патологія екстремальних ситуацій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів найбільш поширених терапевтичних захворювань та інтоксикацій, які виникають під час бойових дій та при надзвичайних ситуаціях мирного часу, методів діагностики, сортування, евакуаційних заходів, лікування на етапах медичної евакуації, профілактики ускладнень і реабілітації хворих у межах, що відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливостей його спеціальності.

Міждисциплінарні зв'язки: Військово-польова терапія як навчальна дисципліна базується на знаннях студентів пропедевтики внутрішньої медицини, педіатрії, загальної хірургії, психіатрії, внутрішньої медицини, а також інших базових дисциплін (медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, гістології, цитології та ембріології, анатомії людини, патоморфології, фізіології та патофізіології, мікробіології, вірусології та імунології, радіології) й інтегрується з цими дисциплінами; закладає фундамент для засвоєння студентами знань з профільних клінічних професійно-практичних дисциплін; формує вміння застосовувати знання з патології внутрішніх органів у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Військово польова терапія» є надання базових знань із військово-польової терапії; ознайомлення студентів з принципами організації терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу; з сучасними діагностичними та лікувальними можливостями при наданні медичної допомоги потерпілим від радіаційного ураження, під впливом факторів зовнішнього середовища, при опіковій хворобі та в результаті ураження отруйними речовинами, а також пораненим з захворюваннями внутрішніх органів; з основними принципами невідкладної допомоги при невідкладних станах (шоки, коми).

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Військово польова терапія» є надання базових знань із військово-польової терапії;

сприяння розвитку творчого мислення та здатності до критичної обробки інформації; розвиток навчально-пізнавальних здібностей;

визначення загальних засад військово-польової терапії;

засвоєння студентами основних принципів організації терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу, принципів медичного сортування та евакуації;

набуття глибоких теоретичних знань з питань бойової травми та травм мирного часу, бойової психологічної травми, уражень обумовлених дією зовнішніх чинників (опіки, обмороження, синдром тривалого стиснення), радіаційних уражень (поняття гострої та хронічної променевої хвороби), уражень отруйними речовинами, опікової хвороби та невідкладних станів (шоки, коми, гостра серцева та дихальна недостатність);

засвоєння студентами сучасних класифікацій гострої та хронічної променевої хвороби, опікової хвороби, отруйних речовин;

опанування студентами сучасними методами діагностики та лікування вісцеральної патології у пацієнтів при бойовій травмі, променевого ураження, уражень обумовлених дією зовнішніх чинників, уражень отруйними речовинами, опікової хвороби, невідкладних станів;

оволодіння навичками медичного сортування та евакуації, надання невідкладної допомоги при гострому променевому ураженні, синдромі тривалого стиснення, ураженні отруйними речовинами з принципами антидотної терапії, опіковій хворобі, шоках, комах та гострій серцевій і дихальній недостатності.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

1. Організацію терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу;
2. Особливості організації надання медичної допомоги в умовах локальних війн та збройних конфліктів;
3. Організацію та методику медичного сортування поранених та хворих при їх масовому надходженню на етапи медичної евакуації та обсяг медичної допомоги пораненим, ураженим та хворим;

4. Особливості бойових травм, класифікацію, особливості клінічного перебігу та черговість надання допомоги на етапах евакуації;

5. Бойову психологічну травму, принципи діагностики, надання допомоги та реабілітації;

6. Основні відомості про травми внаслідок дії факторів зовнішнього середовища (синдром тривалого стиснення, опіки, обмороження, перегрівання, переохолодження, ураження електричним струмом, утоплення);

7. Особливості морфологічних змін, клінічного перебігу, діагностики та лікування сучасної бойової терапевтичної патології; клініку, діагностику, профілактику та лікування захворювань внутрішніх органів у поранених, контужених та обпечених;

8. Гострі та хронічні променеві ураження, патогенез, клініку, стадійність, особливості клінічного перебігу від характеру опромінення, сортування, надання невідкладної допомоги та лікування на етапах медичної евакуації; класифікацію, механізм дії, клініку, надання невідкладної допомоги, лікування на етапах медичної евакуації, сортування уражених бойовими отруйними речовинами;

9. Визначення, класифікацію та особливості перебігу і надання допомоги при опіковій хворобі;

10. Невідкладні стани у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу (шоки, коми, гостра серцева та дихальна недостатність) з основними принципами діагностики та надання невідкладної допомоги;

11. Принципи формування діагнозів з урахуванням прийнятої в Україні термінології згідно Міжнародної класифікації хвороб ВООЗ X перегляду.

Вміти:

1. організувати та проводити медичне сортування поранених і хворих при масовому надходженні;

2. виявляти та оцінювати прояви функціональної та органічної терапевтичної патології у поранених і хворих при масовому надходженні;

3. збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проводити та оцінювати результати фізикального обстеження;

4. призначати та самостійно оцінювати клінічні, лабораторні, інструментальні дослідження;

5. виділяти провідний клінічний симптом або синдром, встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз хвороби;

6. проводити диференційну діагностику, обґрунтувати клінічний діагноз відповідно до прийнятої класифікації і номенклатури хвороб;

7. обґрунтувати схеми, план і тактику надання допомоги терапевтичним хворим;

8. призначити оптимальні антидотну терапію та патогенетичне лікування з урахуванням індивідуальних особливостей клінічного перебігу даного ураження у пацієнта;

9. виконувати медичні маніпуляції;

10. оформляти і вести необхідну медичну документацію, що регламентована у терапевтичних відділеннях військових госпіталів;

11. планувати та організовувати евакуацію поранених і хворих всіма видами транспорту

Перелік практичних навичок.

- Проводити організацію терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях у мирний час.

- Проводити медичне сортування уражених на етапах надання першої лікарської та спеціалізованої терапевтичної допомоги. Методика сортування уражених на етапах медичної евакуації;

- Визначати диференційно-діагностичні критерії ступенів тяжкості гострої променевої хвороби та надавати медичну допомогу на етапах медичної евакуації. Знати методику сортування уражених радіаційним випромінюванням на етапах медичної евакуації;

- Володіти наданням медичної допомоги на етапах медичної евакуації при атипових формах гострої променевої хвороби. Вміти складати лікувальну програму при розвитку різних видів гострої променевої хвороби та при хронічній променевої хвороби;

- Проводити організацію невідкладної терапевтичної допомоги при гострих отруєннях на етапах медичної евакуації

- Діагностувати та проводити етапне лікування уражених отруйними речовинами у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях у мирний час. Знати диференційну діагностику уражень отруйними речовинами (хлорвмісними, фторвмісними, чадним газом, аміаком, ціанідами та ін.).

- Діагностувати та надавати медичну допомогу при станах/захворюваннях, що викликані дією на організм термічних факторів (тепла та холоду). Знати методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіками.

- Діагностувати та проводити лікування захворювань внутрішніх органів у поранених на етапах медичної евакуації та травмах в умовах катастроф і аварій мирного часу

- Діагностувати, надавати допомогу та проводити профілактику при бойовій психічній травмі.

- Володіти методикою надання допомоги при шоках. Знати принципи серцево-легеневої реанімації.

- Проводити профілактику гострої променевої хвороби, гострих отруєнь, станів/захворювань, що викликані дією на організм термічних факторів, захворювань внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф і аварій мирного часу та бойової психічної травми.

1.4 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки

здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми дисципліна «Військово-польова терапія» забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей**:

-інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог;

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК7. Здатність працювати в команді;

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК10. Здатність спілкуватись іноземною мовою;

ЗК11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК14. Прагнення до збереження навколишнього середовища;

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень і оцінки їх результатів;

СК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань;

СК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 9. Навички надання екстреної медичної допомоги в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу.

СК 10. Навички виконання медичних маніпуляцій в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій мирного часу;

СК 11. Здатність до проведення профілактичних заходів;

СК 12. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду;

СК 13. Здатність до ведення медичної документації.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1	Збирання медичної інформації про стан пацієнта	Знати алгоритм опитування хворого	Вміти провести розпитування хворого та виділити основні скарги, зібрати анамнез та епідеміологічний анамнез, фармако-терапевтичний анамнез, оцінити загальний стан пацієнта, сформулювати діагноз	Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності Вносити інформацію про стан здоров'я людини, до відповідної медичної документації	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань
2	Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання стандартних методик обстеження; алгоритмів діагностики захворювань; алгоритмів виділення провідних симптомів або синдромів (за списком 1); попередніх та клінічних діагнозів (за списком 2); знання методів лабораторного та інструментального обстеження (за списком 3); знання щодо оцінки стану людини	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого; вміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому; вміти поставити попередній діагноз захворювання (за списком 2); призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого (за списком 3) шляхом застосування стандартних методик	На підставі нормативних документів вести медичну документацію щодо пацієнта (карту амбулаторного/стаціонарного хворого тощо)	Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього клінічного діагнозу захворювання
3	Ведення медичної документації	Знати правила та стандарти ведення медичної документації	Вміти вести медичну документацію	Використовувати стандартні підходи до ведення медичної документації	Нести відповідальність за правильність ведення медичної документації
4	Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень	Знати стандартні методики проведення обстежень та лабораторних досліджень у пацієнта	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінювати інформацію щодо провідного синдрому у пацієнта.	Обґрунтовано призначати та оцінювати результати обстежень та лабораторних досліджень	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання обстежень та результатів лабораторних досліджень
5	Діагностування невідкладних станів	Мати спеціалізовані знання про діагностику невідкладних станів у пацієнта	Виконувати діагностування невідкладних станів згідно стандартної схеми пацієнта	Визначити тактику надання екстреної медичної допомоги згідно алгоритму	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
6	Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги (за	Знати методи оцінювання показників якості	Вміти надавати необхідну допомогу згідно	Обґрунтовано проводити маніпуляції з	Нести відповідальність за розвиток

	списком)	життєдіяльності пацієнта	стандарту	надання допомоги та оцінювати результати медичних маніпуляцій	професійних знань та умінь
7	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів	Знати етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах. Знати систему лікувально-евакуаційного забезпечення; Знати принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців. Знати систему оповіщення населення в умовах надзвичайних ситуацій; Знати методичні настанови щодо дій лікаря під час розгортання етапів медичної евакуації	Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах	Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах	Нести відповідальність за своєчасне та якісне виконання медичних обов'язків під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації та воєнного стану
8	Виконання медичних маніпуляцій (згідно списку)	Мати спеціалізовані знання щодо виконання медичних маніпуляцій та методики надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6)	Вміти обґрунтовано обирати методики та проводити окремі етапи діагностики та лікування	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями
9	Визначення тактики ведення хворого	Знати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1), особливості їх перебігу у пацієнта; встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз	1. Вміти виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1) за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу пацієнта, дані огляду хворого; встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний	Вміти визначити тактику ведення хворого	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями

			попередній клінічний діагноз 2.Визначати тактику ведення хворого шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами		
10	Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)	Знати особливості впливу навколишнього середовища на стан здоров'я у соматичних хворих в умовах медичного закладу за стандартними методиками	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан здоров'я пацієнта	Вміти пояснити пацієнту значення мінеральних речовин, мікроелементів для профілактики виникнення захворювань	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями
11	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації	Знати методи опрацювання державної, соціальної, медичної інформації	Вміти аналізувати та оцінювати державну, соціальну, медичну інформацію	Використовувати стандартні підходи до оцінки інформації, використовувати комп'ютерні інформаційні технології	Відповідати за опрацювання державної, соціальної, медичної інформації

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни.

Тема 1. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях в мирний час.

Загальні питання організації терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях в мирний час. Характеристика сучасної бойової терапевтичної патології.

Структура і характер санітарних втрат терапевтичного профілю.

Принципи медичного сортування хворих та уражених терапевтичного профілю.

Види та обсяг медичної допомоги ураженим і хворим терапевтичного профілю на етапах медичної евакуації.

Тема 2. Ураження отруйними речовинами у воєнний та мирний час

Класифікація отруйних речовин. Механізм токсичної дії. Клінічні прояви уражень отруйними речовинами (хлорвмісними, фторвмісними, чадним газом, аміаком, ціанідами та ін.). Діагностика.

Етапне лікування уражених отруйними речовинами. Обсяги медичної допомоги.

Тема 3. Радіаційні ураження. Поняття про променеву травму, надання медичної допомоги на етапах медичної евакуації. Гостра променева хвороба. Етапне лікування хворих з гострою променевою хворобою. Атипові форми променевої хвороби.

Види іонізуючих випромінювань, одиниці виміру і дозиметрії. Основні ланки біологічної дії іонізуючих випромінювань та патогенезу основних клінічних форм радіаційних уражень. Клініка та діагностика різних форм гострої променевої хвороби.

Особливості радіаційних уражень мирного часу.

Класифікація кістково-мозкової форми гострої променевої хвороби.

Особливості клінічної картини в різні періоди захворювання, диференційно-діагностичні критерії ступенів тяжкості захворювання, визначення станів, що загрожують життю, на кожному з етапів евакуації.

Принципи патогенетичного лікування гострої променевої хвороби з урахуванням провідних проявів захворювання. обсяг медичної допомоги на етапах медичної евакуації.

Види атипових форм гострої променевої хвороби. Особливості клініки гострої променевої хвороби при зовнішньому нерівномірному опроміненні, комбінованих радіаційних ураженнях, внутрішньому опроміненні, поєднаному опроміненні, нейтронних ураженнях і тривалому опроміненні невеликими дозами. Надання медичної допомоги на етапах медичної евакуації.

Тема 4. Захворювання внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф та аварій мирного часу.

Захворювання, викликані дією на організм термічних факторів (тепла та холоду).

Класифікація патологічних змін внутрішніх органів у поранених.

Загальні синдроми вогнепальної рани.

Захворювання внутрішніх органів у поранених. Лікування захворювань внутрішніх органів у поранених на етапах медичної евакуації. Профілактика.

Опікова хвороба. Визначення, патогенез та класифікація. Основні клінічні прояви та ускладнення. Діагностика. Етапне лікування хворих на опікову хворобу. Особливості лікування опікового шоку.

Поняття про перегрівання, переохолодження. Ускладнення з боку внутрішніх органів при дії термічних факторів. Особливості клініки, діагностика. Профілактика та етапне лікування

Тема 5. Синдром тривалого здавлювання.

Визначення. Патогенез, класифікація, клінічні прояви. Обсяг допомоги на етапах медичної евакуації.

Тема 6. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуючих життю станах на етапах медичної евакуації.

Бойова психічна травма. Дифзалік.

Невідкладні стани (гостра серцева недостатність, коми, непритомність, гостра дихальна недостатність, порушення водно-електролітного обміну та ін.).

Термінальні стани.

Надання невідкладної допомоги на етапах медичної евакуації.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	(нормативна)	
Загальна кількість годин - 60	Спеціальність: 222 «Медицина» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		5-й	-й
		Семестр	
		-й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних –30 самостійної роботи студента - 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Лекції	
		2 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		30 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: диференційований залік	

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Тема 1. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях в мирний час.	1
2	Тема 2. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуючих життю станах на етапах медичної евакуації	1
Разом		2

2.2.2 Семінарські заняття

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

1.	Тема 1. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях в мирний час.	4
2.	Тема 2. Ураження отруйними речовинами у воєнний та мирний час	5
3.	Тема 3. Радіаційні ураження. Поняття про променеву травму, надання медичної допомоги на етапах медичної евакуації. Гостра променева хвороба. Етапне лікування хворих з гострою променевою хворобою. Атипові форми променевої хвороби.	5
4	Тема 4. Захворювання внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф та аварій мирного часу. Захворювання, викликані дією на організм термічних факторів (тепла та холоду).	5
5	Тема 5. Синдром тривалого здавлювання	5
6	Тема 6. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуючих життю станах на етапах медичної евакуації. Бойова психічна травма. Дифзалік.	4
Разом		28

2.2.5 Самостійна робота

№ з.п.	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичних занять – теоретична та опрацювання практичних навичок	25
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять	
3.	Індивідуальна робота	0
4	Підготовка до дифзаліку	5
Разом		30

Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом

є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС).

Викладання дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання. У курсі максимально використовуються різноманітні дидактичні засоби – мультимедійні презентації, навчальні фільми, аудіозаписи, інтерактивні технології, он-лайн консультування і т.п.. Вивчення дисципліни проводять згідно навчального плану у вигляді аудиторної підготовки (лекції, практичні заняття), а також СРС.

Практичні заняття тривалістю 4-5 години будують у вигляді обговорень за темою, при підготовці до якої студент самостійно працює з літературою, що дозволяє йому дати відповідь на запитання, обґрунтувати свою точку зору.

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічні і передбачають:

- курацію тематичних хворих, що здійснюється за заданим алгоритмом дій студентів.
- опанування практичних навичок (огляду хворого, виділення синдромів, оцінка результатів додаткового обстеження).
- розгляд теоретичних питань щодо набуття практичних навичок за стандартними переліками до кожного практичного заняття та під час контролю.
- аналіз архівних історій хвороб.
- розв'язування ситуаційних задач.
- стандартизований тестовий контроль, усне та письмове опитування.
- самостійна робота студентів (СРС) включає роботу в клініці в позааудиторний час з оволодіння практичними навичками, складання схем диференціальної діагностики та алгоритмів обстеження хворих, а також традиційну підготовку до практичних занять та контролю опанування за переліком тем, винесених для самостійного вивчення.

Практичні заняття передбачають:

- роботу «біля ліжка хворого», оволодіння елементами лікарської техніки в палатах;

- використання фізикального обстеження пацієнта, методів діагностики та диференційної діагностики;
- застосування лікування на практиці;
- вирішення клінічних ситуаційних задач і тестів, учбових питань.

Аудиторне заняття проводять на клінічній базі кафедри безпосередньо в палатах, діагностичних, маніпуляційних та процедурних кабінетах. Засвоєння практичних навичок здійснюється також за допомогою фантомів.

Доценти/асистенти слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в наступних областях: розпитування хворого, клінічне обстеження, усна доповідь, прийняття діагностичних рішень та визначення лікувальної тактики (критичне мислення), заповнення документації.

Методи контролю

Методи контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми курсу за вибором та «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської Кредитно-Трансферної Системи організації навчального процесу», затвердженої МОЗ України 15.04.2014 р.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті. Рекомендується застосовувати наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерне і бланкове тестування, розв'язування ситуаційних задач, вміння постановки діагнозу, оцінка результатів методів дослідження, контроль практичних навичок, відповіді на стандартизовані теоретичні питання.

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

- 1) контролю початкового рівня знань за допомогою тестів, складених у форматі запитання з 5 варіантами відповіді, з яких 1 – правильна;
- 2) опитування студентів за темою заняття;
- 3) ведення 1-2 хворих з захворюваннями та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;
- 4) розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються при діагностиці і проведенні диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;
- 5) контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями, складеними у форматі Крок-2.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок.

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Підсумкове заняття (ПЗ) –проводиться після логічно завершеної частини дисципліни, що складається з сукупності навчальних елементів програми, яка поєднує усі види підготовки (теоретичної, практичної і т. ін.), елементи освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, усіх видів практик, атестації), що реалізуються відповідними формами навчального процесу.

Підсумкове заняття (ПЗ) приймається викладачем академічної групи. Форми проведення ПЗ мають бути стандартизованими і включати контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної і т.ін.), вирішення тестових завдань «Крок-2», передбачених робочою програмою дисципліни. Рекомендовано до застосування такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль, розв'язування ситуаційних задач, контроль практичних навичок, зокрема уміння правильно проводити курацію хворого, призначати та трактувати результати лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати діагноз на підставі аналізу санітарно-гігієнічних, клінічних та допоміжних методів обстеження.

При оцінюванні засвоєння тем практичного заняття студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою На початку заняття студенти вирішують тестові завдання «Крок-2» у кількості 30 завдань, потім у ліжка хворого викладач групи приймає практичні навички, які оцінюються «виконав», «не виконав», потім студенти пишуть письмову роботу, в кожному білеті містяться 5 теоретичних питань, в які входять питання винесені для самостійної роботи, після цього проводиться усна співбесіда зі студентом, після чого виставляється традиційна оцінка за ПЗ.

Індивідуальні завдання студента (ІЗС) оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність.

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за

кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу.

Підсумкове заняття у вигляді диференційованого заліку.
Диференційований залік (далі –ДЗ) проводиться викладачем групи, або іншим викладачем кафедри на останньому практичному занятті.

Кафедра визначає методику проведення диференційованого заліку, що відображена у програмі навчальної дисципліни та силабусі.

ДЗ передбачає наступні контрольні елементи:

1) Вирішення пакету тестових завдань, що охоплює програму з дисципліни (для дисциплін, які входять до складу ІПІ «Крок»), включає тестові завдання з бази тестових завдань ІПІ «Крок» за попередні 5 років. Критерій оцінювання –**90%** вірно вирішених завдань. Тестові завдання, що виносяться на семестровий контроль (СК) розглядаються в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності;

2) «Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті», проводиться згідно таблиці 2;

3) Завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички під час курації тематичних хворих, оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень з метою діагностики та вибору лікувальної тактики, що визначені у межах програм навчальних дисциплін ;

4) Завдання з діагностики та надання допомоги при невідкладних станах у межах програми навчальної дисципліни;

5) Виконання медичних маніпуляцій у межах програми навчальної дисципліни, тощо.

Для підготовки та проведення ДЗ кафедра розміщує на інформаційному стенді та сторінці кафедри сайту університету такі матеріали:

1) тестові завдання з бази тестових завдань ІПІ «Крок» Центру тестування при МОЗ України за попередні 5 років;

2) перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);

- 3) перелік практичних навичок;
- 4) перелік облікових медичних документів;
- 5) критерії оцінки знань і умінь здобувачів освіти;
- 6) графік відпрацювання здобувачами освіти занять впродовж семестру;
- 7) графік консультацій з дисципліни впродовж семестру.

Рекомендації щодо проведення підсумкового заняття:

1. Вирішення пакету тестових завдань за змістом навчального матеріалу, який включає наступне:

- базові тестові завдання з дисципліни, які охоплюють зміст навчального матеріалу підсумкового заняття відповідно до РНПД у кількості **30 тестів**, що відповідають ЛШ «Крок-2» - відкрита база тестових завдань ЛШ «Крок-2». Критерій оцінювання – **90,5%** вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав»);

2. Оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»).

3. Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, а також питання для самостійної роботи, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за ПНД (таблиця 1).

4. Завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички під час курації тематичних хворих, оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень та вибору лікувальної тактики, які визначені в переліках навчальних програм дисциплін (РНПД) та ОКХ спеціальностей.

5. Завдання з діагностики та надання допомоги при невідкладних станах (у межах РНПД та ОКХ спеціальності).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) **Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу**

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу проводиться відповідно до таблиці 1

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3,91–3,94	94
4,95–4,99	119	3,87–3,90	93
4,91–4,94	118	3,83–3,86	92
4,87–4,90	117	3,79–3,82	91
4,83–4,86	116	3,74–3,78	90
4,79–4,82	115	3,70–3,73	89
4,75–4,78	114	3,66–3,69	88
4,70–4,74	113	3,62–3,65	87
4,66–4,69	112	3,58–3,61	86
4,62–4,65	111	3,54–3,57	85
4,58–4,61	110	3,49–3,53	84
4,54–4,57	109	3,45–3,48	83
4,50–4,53	108	3,41–3,44	82
4,45–4,49	107	3,37–3,40	81

4,41–4,44	106	3,33–3,36	80
4,37–4,40	105	3,29–3,32	79
4,33–4,36	104	3,25–3,28	78
4,29–4,32	103	3,21–3,24	77
4,25–4,28	102	3,18–3,2	76
4,2–4,24	101	3,15–3,17	75
4,16–4,19	100	3,13–3,14	74
4,12–4,15	99	3,1–3,12	73
4,08–4,11	98	3,07–3,09	72
4,04–4,07	97	3,04–3,06	71
3,99–4,03	96	3,0–3,03	70
3,95–3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку або іспиту (табл. 3, 4 або 5 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...»).

Перерахунок середньої оцінки за **ПНД** та **ПЗ** для дисципліни, які завершуються дифзаліком проводиться відповідно до таблиці 1. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до дифзаліку – 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на дифзаліку і відповідно 50 балів.

Дифзалік з дисципліни або її частини – це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни та завдання з діагностики та надання допомоги при невідкладних станах (у межах РНПД та ОКХ спеціальності) проводиться за таблицею 2.

Вирішення пакету тестових завдань рекомендується проводити на останньому або передостанньому занятті в семестрі, який включає базові (якірні) тестові завдання ЛІІ у кількості не менше **30 тестів**. Критерій оцінювання –100% вірно вирішених завдань, «склав – не склав». Завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички під час курації тематичних хворих, оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень та вибору лікувальної тактики, які визначені в переліках робочих навчальних програм дисциплін (РНПД) та ОКХ спеціальностей. та виконання медичних маніпуляцій за Списком 5 Галузевих стандартів оцінюється за критерієм «виконав», «не виконав».

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Індивідуальні завдання здобувача освіти – з дисципліни (далі – ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з певної навчальної дисципліни визначаються навчальною програмою з дисципліни. Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється та затверджується на засіданні кафедри на кожний семестр. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома студентами.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни або її частини, при проведенні «заліку», «диференційованого заліку» або «іспиту».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Таблиця 2

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Оцінка з дисципліни

Оцінювання дисципліни (далі –ОД) — це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «заліку», «диференційного заліку», «екзамену».

Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «**диференційований залік**» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Технологія оцінювання дисципліни (табл. 6 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...»).

Технологія оцінювання дисципліни

Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «**диференційований залік**» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програм навчальних дисциплін та були допущені до складання підсумкового контролю («диференційованого заліку» або «іспиту»), але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Fx**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання «диференційованого заліку» або «іспиту», у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка **F**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання диференційованого заліку або іспиту, але не з'явився на його складання, кафедра виставляє у відомість відмітку «не з'явився» (оцінка **Fx**). Декан розглядає причину пропуску диференційованого заліку або іспиту: «поважна» або «неповажна». У разі якщо неявка була «неповажною» декан виставляє відмітку «незадовільно».

Після проведення семестрового контролю для дисциплін, або їх частин, що закінчуються формою контролю «залік», «диференційований залік» та «іспит», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», що додається (додаток 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з дисципліни.

3.2 Питання до заліку та іспиту

1. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу;
2. Предмет військово-польової терапії, її завдання, основні методи;
3. Основні принципи медичного сортування уражених та хворих на етапах медичної евакуації;
4. Етапи медичної евакуації. Обсяг надання медичної допомоги на етапах евакуації;
5. Характеристика та особливості санітарних втрат терапевтичного профілю у воєнний час;
6. Поняття про бойову терапевтичну патологію;

7. Бойова травма: визначення, класифікація. Посттравматична терапевтична патологія, захворювання внутрішніх органів при бойовій травмі;
8. Організація першої допомоги при бойовій травмі. Види та об'єм терапевтичної допомоги;
9. Синдром тривалого стиснення. Основні принципи надання допомоги та лікування на етапах медичної евакуації;
10. Поняття про бойову психологічну травму. Посттравматичний стресовий розлад. Основні принципи надання допомоги, лікування та реабілітації;
11. Ураження у воєнний та мирний час, обумовлене дією зовнішніх чинників та факторів навколишнього середовища. Принципи діагностики та надання невідкладної допомоги при перегріванні;
12. Принципи діагностики та надання невідкладної допомоги при переохолодженні;
13. Принципи діагностики та надання невідкладної допомоги при ураженні електричним струмом;
14. Основні поняття про іонізуюче випромінення та його біологічну дію. Види радіаційних уражень;
15. Гостра променева хвороба: етіологія, патогенез, класифікація.
16. Клінічні форми гострої променевої хвороби;
17. Поняття про променеву травму: визначення, основні клінічні прояви, принципи діагностики та лікування;
18. Кістково-мозкова форма гострої променевої хвороби, ступені тяжкості, принципи діагностики та лікування;
19. Кишкова форма гострої променевої хвороби, ступені тяжкості, принципи діагностики та лікування;
20. Токсемічна форма гострої променевої хвороби, ступені тяжкості, принципи діагностики та лікування;
21. Церебральна форма гострої променевої хвороби, ступені тяжкості, принципи діагностики та лікування;
22. Основні клінічні синдроми гострої променевої хвороби та її окремих

клінічних форм;

23. Клінічний перебіг комбінованих радіаційних уражень, періоди, особливості надання допомоги та лікування на етапах медичної евакуації;

24. Особливості клінічного перебігу нейтронного опромінення;

25. Лікування хворих з гострою променевою хворобою на етапах евакуації;

26. Гострі місцеві радіаційні ураження;

27. Хронічна променева хвороба: етіологія, патогенез, клінічна картина;

28. Основні принципи діагностики хронічної променевої хвороби;

29. Принципи лікування хронічної променевої хвороби;

30. Наслідки впливу іонізуючого випромінення та радіаційних уражень;

31. Ураження отруйними речовинами у воєнний та мирний час. Механізми токсичної дії;

32. Основні принципи діагностики уражень отруйними речовинами;

33. Класифікація та загальна характеристика отруйних речовин;

Принципи антидотної терапії при ураженнях отруйними речовинами;

34. Основні принципи надання медичної допомоги та лікування при ураженні отруйними речовинами на етапах медичної евакуації;

35. Опікова хвороба: визначення, класифікація, патогенез основних клінічних проявів;

36. Критерії визначення прогнозу при опіковій хворобі;

37. Методи визначення площі опіків та формулювання діагнозу опікової хвороби;

38. Типові ускладнення перебігу опікової хвороби;

39. Основні принципи сортування та медичної евакуації уражених з опіковою хворобою;

40. Шоки: класифікація, діагностика та основні принципи надання невідкладної допомоги та лікування на етапах евакуації;

41. Опіковий шок: принципи діагностики, невідкладної допомоги та лікування на етапах медичної евакуації;

42. Токсико-інфекційний шок: принципи діагностики, невідкладної допомоги

та лікування на етапах медичної евакуації;

43. Коми: класифікація, основні клінічні прояви, основні принципи діагностики та лікування;

44. Невідкладна допомога при гострій серцево-судинній недостатності;

45. Невідкладна допомога при непритомності;

46. Невідкладна допомога при колапсі;

47. Невідкладна допомога при гострій дихальній недостатності

3.4 Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у вузі, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача.

До індивідуальних завдань також відносяться: доповідь реферату на практичному занятті, доповіді історій хвороби на практичних заняттях, підготовка презентацій, доповідь на клінічних конференціях баз кафедри, написання тез, статей.

1. вміти організувати терапевтичну допомогу у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу;
2. знати особливості організації надання медичної допомоги в умовах локальних війн та збройних конфліктів;
3. знати організацію та методику медичного сортування поранених та хворих при їх масовому надходженню на етапи медичної евакуації та обсяг медичної допомоги пораненим, ураженим та хворим;
4. визначати особливості бойових травм, класифікацію, особливості клінічного перебігу та черговість надання допомоги на етапах евакуації;
5. вміти визначати бойову психологічну травму, принципи діагностики, надання допомоги та реабілітації;
6. визначити основні відомості про травми внаслідок дії факторів зовнішнього середовища (синдром тривалого стиснення, опіки,

- обмороження, перегрівання, переохолодження, ураження електричним струмом, утоплення);
7. визначити особливості морфологічних змін, клінічного перебігу, діагностики та лікування сучасної бойової терапевтичної патології; клініку, діагностику, профілактику та лікування захворювань внутрішніх органів у поранених, контужених та обпечених;
 8. володіти матеріалом на тему гострі та хронічні променеві ураження, патогенез, клініку, стадійність, особливості клінічного перебігу від характеру опромінення, сортування, надання невідкладної допомоги та лікування на етапах медичної евакуації; класифікацію, механізм дії, клініку, надання невідкладної допомоги, лікування на етапах медичної евакуації, сортування уражених бойовими отруйними речовинами;
 9. знати визначення, класифікацію та особливості перебігу і надання допомоги при опіковій хворобі;
 10. трактувати невідкладні стани у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу (шоки, коми, гостра серцева та дихальна недостатність) та володіти основними принципами діагностики та надання невідкладної допомоги;
 11. трактувати принципи формування діагнозів з урахуванням прийнятої в Україні термінології згідно Міжнародної класифікації хвороб ВООЗ X перегляду. вміти:
 12. вміти організувати та проводити медичне сортування поранених і хворих при масовому надходженні;
 13. вміти виявляти та оцінювати прояви функціональної та органічної терапевтичної патології у поранених і хворих при масовому надходженні;
 14. вміти збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проводити та оцінювати результати фізикального обстеження;

15. призначати та самостійно оцінювати клінічні, лабораторні, інструментальні дослідження;
16. вміти виділяти провідний клінічний симптом або синдром, встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз хвороби;
17. проводити диференційну діагностику, обґрунтувати клінічний діагноз відповідно до прийнятої класифікації і номенклатури хвороб;
18. обґрунтовувати схеми, план і тактику надання допомоги терапевтичним хворим;
19. вміти призначити оптимальні антидотну терапію та патогенетичне лікування з урахуванням індивідуальних особливостей клінічного перебігу даного ураження у пацієнта;
20. виконувати медичні маніпуляції;
21. оформляти і вести необхідну медичну документацію, що регламентована у терапевтичних відділеннях військових госпіталів; планувати та організовувати евакуацію поранених і хворих всіма видами транспорту.
22. проводити організацію терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях у мирний час.
23. проводити медичне сортування уражених на етапах надання першої лікарської та спеціалізованої терапевтичної допомоги. Методика сортування уражених на етапах медичної евакуації;
24. визначати диференційно-діагностичні критерії ступенів тяжкості гострої променевої хвороби та надавати медичну допомогу на етапах медичної евакуації. Знати методику сортування уражених радіаційним випромінюванням на етапах медичної евакуації;
25. надавати медичну допомогу на етапах медичної евакуації при атипових формах гострої променевої хвороби. Скласти лікувальну програму при розвитку різних видів гострої променевої хвороби та при хронічній променевій хворобі;
26. проводити організацію невідкладної терапевтичної допомоги при гострих отруєннях на етапах медичної евакуації

- 27.діагностувати та проводити етапне лікування уражених отруйними речовинами у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях у мирний час
Знати диференційну діагностику уражень отруйними речовинами (хлорвмісними, фторвмісними, чадним газом, аміаком, ціанідами та ін.).
- 28.діагностувати та надавати медичну допомогу при станах/захворюваннях, що викликані дією на організм термічних факторів (тепла та холоду).
Знати методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіками.
- 29.діагностувати та проводити лікування захворювань внутрішніх органів у поранених на етапах медичної евакуації та травмах в умовах катастроф і аварій мирного часу
- 30.діагностувати, надавати допомогу та проводити профілактику при бойовій психічній травмі.
- 31.знати та володіти методикою надання допомоги при шоках. Знати принципи серцево-легеневої реанімації.
- 32.вміти проводити профілактику гострої променевої хвороби, гострих отруєнь, станів/захворювань, що викликані дією на організм термічних факторів, захворювань внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф і аварій мирного часу та бойової психічної травми.

3.5 Правила оскарження оцінки

Розгляд апеляції результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу проводиться з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури — подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів освіти, уникнення непорозумінь та спірних ситуацій, створення сприятливих умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів осіб які навчаються. Процедури апеляції та оскарження оцінки проводяться згідно Наказу ХНМУ від

30.09.2020 № 252 «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти харківського національного медичного університету».

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни. Навчальна дисципліна є нормативною для студентів. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навиками і компетентностями з дисципліни. При цьому обов'язково враховується присутність та активність студента під час практичних занять та лекцій.

Відвідування занять та поведінка. Студентам важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм. Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила:

- відвідувати практичні заняття відповідно до розкладу;
- обов'язково в медичному халаті та презувному взутті, з ідентифікатором, що підтверджує особу;
- із собою повинні бути маска, рукавички, стетоскоп та тонометр;
- не запізнюватися на заняття;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету;
- не розмовляти під час занять;
- відключати мобільний телефон;
- не пропускати заняття без поважних причин; - своєчасно і старанно виконувати поставлені завдання;
- не списувати і не користуватися плагіатом;
- бути ввічливим і доброзичливим до одногрупників і викладачів;
- бути пунктуальним і обов'язковим.

Використання електронних гаджетів. Використовувати комп'ютерне обладнання та електронні гаджети згідно до нормативних документів під час очного та дистанційного навчання.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здійснюється згідно до документу Державного стандарту щодо осіб з особливими освітніми потребами.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

В університеті запроваджено систему академічної доброчесності, що закріплює норми, правила та принципи щодо дотримання академічної доброчесності та етики академічних відносин як невід'ємної складової у забезпеченні якості вищої освіти та наукової діяльності у Харківському національному медичному університеті для створення позитивного морального клімату в колективі та забезпечення якості вищої освіти в Університеті, а також регламентує організацію та заходи щодо попередження, виявлення та відповідальності за їх порушення, зумовлює організацію роботи Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами, а також Групи сприяння академічній доброчесності як складової якості освіти.

На офіційному сайті ХНМУ, у розділі «Академічна доброчесність» розташована інформаційна база - сукупність нормативних документів та упорядкованої інформації, що використовується під час функціонування системи забезпечення академічної доброчесності в університеті. За допомогою інформаційних матеріалів бази здійснюється популяризація принципів забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету ХНМУ.

Здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо; повторне проходження оцінювання (контрольних робіт, іспитів, заліків тощо); призначення додаткових контрольних заходів; обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з

окремих наукових проєктів; позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо; виключення зі складу Студентської ради Університету; виключення зі складу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених; усунення з посади старости, з команди учасників олімпіади, не включення в таку команду протягом навчального року; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; повторне виконання наукової та/або кваліфікаційної роботи; повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання здобувача, батьків здобувача про вчинене порушення; заборона представництва Університету в будь-яких заходах на певний період; оголошення догани із занесенням до особової справи порушника; відрахування з Університету.

Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники Університету можуть бути притягнені до такої відповідальності: виключення зі складу колегіальних органів Університету; позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проєктів, стипендій, грантів; позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом; проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник; заборона представництва Університету в будь-яких заходах на певний період; оголошення догани із занесенням до особової справи порушника; звільнення.

Джерела інформації з питань академічної доброчесності

На офіційному сайті ХНМУ, у розділі «Академічна доброчесність» розташована інформаційна база - сукупність нормативних документів та упорядкованої інформації, що використовується під час функціонування системи забезпечення академічної доброчесності.

На платформі Moodle, в системі дистанційного навчання ХНМУ розташовано 3 курси з академічної доброчесності.

Під час «Інфотижня першокурсника» у вересні 2020 року Директор наукової бібліотеки ХНМУ та декани ознайомили здобувачів вищої освіти з системою академічної доброчесності ХНМУ і протягом осіннього семестру 2020-2021 н.р. всі студенти, що поступили до ХНМУ, пройшли дистанційний курс «Академічна доброчесність», після засвоєння якого склали контроль засвоєння матеріалу та отримали відповідний сертифікат.

Проходження дистанційних курсів з академічної доброчесності у весняному семестрі 2020-2021н.р. планується для всіх здобувачів вищої освіти старших курсів ХНМУ.

Необхідність дотримання кодексу академічної доброчесності прописано у договорі кожного здобувача вищої освіти ХНМУ та у додатковій угоді до трудового договору кожного науково-педагогічного працівника ХНМУ.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Воєнно-польова терапія : підручник/ Г.В. Осьодло, А.В. Верба, М.М. Козачок, М.П. Бойчак та співавт. [за ред. Г.В. Осьодло, А.В. Верби]. – К. : СПД Чалчинська Н.В., 2017. – 620 с.

Допоміжна

2. Бебешко В. Г., Прістер Б. С., Омелянець М. І. Радіо-біофізичні та медико-біохімічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання: практичний посібник [для сімейного лікаря]. – Ужгород: ТДВ «Патент», 2017. – 504 с.
3. Втрата свідомості: Методичні рекомендації / [Коваль М.М., Осьодло В.В., Ткачов В.В.]. – К.: 2018. – 45 с.
4. Методичні рекомендації з удосконалення лікування та реабілітації військовослужбовців Збройних сил України, які залучаються до участі в

міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, із посттравматичним стресовим розладом / [Друзь О.В., Сиропятов О.Г., Бадюк М.І., Напреев О.К., Рудь В.І., Гутченко К.С.]; ВМД МОУ. – К. : «МП Леся», 2014. – 54 с.

5. Внутренние болезни. Военно-полевая терапия: Учебное пособие /Под ред. А.Л. Ракова, А.Е. Сюсюкина. – СПб: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2003. – 384 с.

6. Організація надання невідкладної медичної допомоги у військових частинах (зкладах) Збройних Сил України: Методичні рекомендації / 2-е вид., перероб. і доп. [Автори...]; ВМД Міністерства оборони України. – К.: УВМА, 2014. – 144 с.

7. Allied joint doctrine for medical support / NATO standard AJP-4.10 // With UK National elements. – 2015. – Edition B, Version 1.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство охорони здоров'я України - <http://www.moz.gov.ua>

2. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.euro.who.int>

3. Офіційний сайт медичної служби Збройних Сил України, режим доступу <http://gvmu.mil.gov.ua>

4. Репозитарій ХНМУ (<http://repo.knmu.edu.ua/>) та бібліотека ХНМУ (<http://libr.knmu.edu.ua/>)

5. Вебінар на тему: «Crush Syndrome in the Field» за програмою Регіональної Базової лікарні Південно-Західного Онтаріо, режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=tfDhQbv0ojc>

6. Документальний фільм «Лучевая болезнь», режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=b4iAbfk2ogg>

7.. Документальний фільм «Острая лучевая болезнь», режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=DTZJvCH7nCo>